

Samenvatting van het rapport “Regional reporting on electricity interconnection management and use in 2008” dat opgemaakt werd door de energieregulators van de centraal-westelijke Europese regio (CWE-regio) in het kader van het Electricity Regional Initiative

Vooraf

De oprichting van de interne Europese elektriciteitsmarkt wordt bemoeilijkt door een gebrek aan voldoende interconnectiecapaciteit of het inefficiënte gebruik ervan, waardoor tussen de Lidstaten congestie ontstaat. De nationale regelgevende instanties beogen de doeltreffendheid te verbeteren van de methodes voor het congestiebeheer die in Europa worden toegepast.

Dit regionale rapport betreffende het beheer en het gebruik van de interconnecties voor elektriciteit omvat hoofdzakelijk een gedetailleerde evaluatie van de economische doeltreffendheid van methodes voor het congestiebeheer op regionaal niveau. Idealiter zou dit rapport het nalevingsrapport op Europees niveau moeten vervolledigen.

Bovendien zou het de nationale regelgevende instanties moeten helpen om tot een gemeenschappelijke verstandhouding te komen met betrekking tot de werking van methodes voor het congestiebeheer, evenals om een gemeenschappelijk standpunt in te nemen over hoe de doeltreffendheid van deze methodes kan worden verbeterd.

Daarnaast zou dit rapport de marktpartijen moeten helpen om de doeltreffendheid en de efficiëntie van de methodes voor het congestiebeheer beter te begrijpen.

Aangezien dit het eerste regionale monitoringrapport is, wordt de lezer uitgenodigd zijn of haar opmerkingen ter verbetering van dit rapport aan de regulators over te maken.

De context en de conclusies van het rapport worden hierna voorgesteld. Het volledige rapport is enkel in het Engels te verkrijgen en kan worden gedownload op [de ERGEG-website van de CWE-regio](#).¹

Situering

De meeste Europese elektriciteitsinterconnecties werden jarenlang beheerd aan de hand van administratieve mechanismen. Tijdens die jaren werden de interconnecties hoofdzakelijk gebruikt om de veiligheid van het netwerk en de import en export van elektriciteit op basis van contracten op lange termijn te verzekeren.

De diepgaande veranderingen in de Europese energiewetgeving werden doorgevoerd met het oog op de oprichting van een interne Europese elektriciteitsmarkt. Het liberaliseringsproces en intermittente, minder beheersbare productie leidden tot een stijging van de grensoverschrijdende energiestromen, met als gevolg meer congestie van de interconnecties. Dit staat een goed werkende en niet-discriminerende binnenlandse elektriciteitsmarkt in de weg.

¹ Link: http://www.energy-regulators.eu/portal/page/portal/EER_HOME/EER_INITIATIVES/ERI/Central-West/Report%20on%20electricity%20interconnection%20-%20CWE%20region%20-%20200.pdf

Om de door congestie van elkaar gescheiden markten samen te brengen, zijn er mechanismen voor het congestiebeheer ingevoerd teneinde de oprichting van een interne Europese elektriciteitsmarkt mogelijk te maken.

In het kader hiervan vormde de inwerkingtreding van de Europese verordening 1228/2003 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit een belangrijke stap in dit domein. Deze verordening bepaalt onder andere dat “congestieproblemen op het net worden aangepakt met niet-discriminerende, aan de markt gerelateerde oplossingen waarvan voor de marktdeelnemers en de betrokken transmissiesysteembeheerders efficiënte economische signalen uitgaan”. Dit heeft geleid tot de uitvoering van grensoverschrijdende veilingen van interconnectiecapaciteit. De nieuwe richtlijnen voor congestiebeheer, toegevoegd aan de verordening 1228/2003, die op 1 december 2006 in werking zijn getreden, eisen meer nauwkeurige maatregelen om de doeltreffendheid van de van kracht zijnde toewijzingsmechanismen verder te verbeteren en moedigen regionale benaderingen voor de berekening en de toewijzing van grensoverschrijdende transmissiecapaciteit sterk aan.

De regionale aanpak, die zeven elektriciteitsregio's in Europa creëerde, werd in 2006 opgesteld door ERGEG. Deze aanpak heeft als doel de identificatie door elke regio van de meer ernstige marktvervormingen met betrekking tot de energiehandel binnen de regio en het vinden van oplossingen door met de *stakeholders* samen te werken. Deze aanpak zal uiteindelijk leiden tot het echte doel: de oprichting van een interne Europese elektriciteitsmarkt. Ondanks het feit dat sommige landen aangehaald in dit rapport deel uitmaken van verschillende regionale initiatieven, zal dit rapport zich concentreren op de Centraal-Westelijke (CW) regio.

Dit monitoringrapport van de markt richt zich op de grensoverschrijdende handel en de interconnectiecapaciteiten van de CWE-regio in 2008. Dit omvat de grensoverschrijdende handel tussen de vijf landen van de CWE-regio, namelijk België, Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en Nederland, alsook de grensoverschrijdende handel tussen de landen van de CWE-regio en landen die niet tot deze regio behoren. Naast inlichtingen over de grensoverschrijdende handel, wordt ook de gemiddelde grensoverschrijdende capaciteit in vergelijking met de opwekkingscapaciteit weergegeven voor alle landen van de CWE-regio.

Conclusies

Dit is het eerste regionale monitoringrapport voor de CWE-regio. Het rapport analyseert het beheer en het gebruik van de interconnecties binnen de regio en laat regulatoren van de CWE-regio toe om een inventaris op te maken van de huidige staat van het congestiebeheer in de Centraal-Westelijke regio alsook van de recente verbeteringen. Met het oog op het congestiebeheer van congestie werd het jaar 2008 gekenmerkt door het volgende:

- de oprichting van CASC-CWE, een dochteronderneming van CWE TSO. Deze handelt als een uniek dienstverlener voor de implementering en uitvoering van diensten in verband met de veiling van transmissiecapaciteit op de gemeenschappelijke grenzen tussen de vijf landen van de CWE;
- de implementering van een grensoverschrijdend intraday mechanisme tussen Duitsland en Nederland.

Dankzij de analyse van het gebruik van de interconnecties binnen de CWE-regio doken bepaalde aspecten, die verder moeten worden verbeterd, op of werden ze bevestigd:

- In 2009 werden de regels omtrent veilingen op lange termijn geharmoniseerd: de voorwaarden van *firmness* zijn verbeterd en de Use-It-Or-Sell-It veralgemeende zich. Toch is het punt van de *firmness* nog niet volledig opgelost en worden de werkzaamheden op Europees niveau vervolgd. Bovendien zou het de moeite waard

kunnen zijn om het lage gebruik van de bilaterale transfers van capaciteit (tussen marktpartijen) alsook de mogelijke invoering van financiële transmissierechten verder te bestuderen.

- De oprichting van een centrale veilingdienst door de TSO's werd positief onthaald door de marktpelers. Wat betreft de samenwerking tussen de verschillende regio's, bestudeert de Centraal-Zuidelijke regio momenteel de mogelijkheid voor CASC om als veilingdienst ook in deze regio actief te zijn. Deze gelegenheid om de markten verder te integreren wordt op prijs gesteld door de regulatoren van de CWE-regio.
- Enerzijds heeft de trilaterale koppeling sinds november 2006 tussen Frankrijk, België en Nederland een doeltreffend gebruik van de interconnectie op day-ahead niveau mogelijk gemaakt. Anderzijds ligt de afwezigheid van marktkoppeling tussen Duitsland, Frankrijk en Nederland aan de oorzaak van een belangrijke verlies van de *social welfare*. De invoering van CWE-marktkoppeling zou voor de hele regio een aantal belangrijke voordelen moeten opleveren, in afwachting van een marktkoppeling op basis van energiestromen dat het economisch optimum zou zijn.
- De grensoverschrijdende intraday-handel is in ontwikkeling, ook al blijft het in het algemeen eerder laag. Regulatoren hebben onlangs aan TSO's gevraagd om een regionaal capaciteitsplatform te ontwikkelen dat zou toelaten om op een permanente, impliciete en meer doeltreffende manier capaciteit toe te wijzen.
- Grensoverschrijdende *balancing exchanges* zijn nog steeds beperkt tot de deelname van Duitse marktpelers op de Franse balancing markt. Momenteel worden in deze zone geen projecten bestudeerd, ook al maakte het CWE-actieplan² er melding van. Niettemin is de integratie van *balancing* markten voor secundaire reserves tussen de controlegebieden in Duitsland aan de gang. Dit zou een stap in de richting van de verdere ontwikkeling van grensoverschrijdende *balancing* kunnen zijn.
- Tot slot heeft de vergelijking van fysieke stromen met de commerciële handel aangetoond dat ze sterk kunnen verschillen. De benadering gebaseerd op stromen ten behoeve van de marktkoppeling, die momenteel nog door de TSO's wordt bestudeerd, zou in dit opzicht een verbetering kunnen zijn.

² Het actieplan is beschikbaar op http://www.energy-regulators.eu/portal/page/portal/EER_HOME/EER_INITIATIVES/ERI/Central-West/Achievements/action%20plan%20%20Central%20West.doc.